इस्लामको उपदेश

ISLAM KO UPDESH

लेखक

मोहम्मद इदरीस नेपाली

शिक्षक- जामिया सिराजुल उलूम, कृष्णानगर

التوحيد والشرك

تأليف :محمد إدريس

1423 H

١٤٢٣ هـ

السعر
١,٩٠ ريال

نيبالي

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالبديعة

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

(शुरु गर्दछु अल्लाहको नामबाट जुन क्षमा गर्नसक्ने
कृपालु र दयालु हो)

इस्लामको उपदेश

ISLAM KO UPDESH

लेखक

मोहम्मद इदरीस नेपाली

शिक्षक- जामिया सिराजुल उलूम, झण्डानगर

प्रकाशक

जामिया सिराजुल उलूम अल-सलफिया

झण्डानगर, कृष्णनगर, कपिलवस्तु

(नेपाल)

प्रोफरीडर (नेपाली)

श्री पिंगल प्रसाद उपाध्याय

आई० ए० शास्त्री

शिक्षक– श्री बुद्धपथ व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालय

कपिलवस्तु, तौलिहवा (नेपाल)

प्रोफरीडर (अरबी)

हजरत मौलाना मोहम्मद सईद साहब "नदवी"

आलिम फाजिल

शिक्षक– जामिया सिराजुल उलूम, झण्डानगर (कपिलवस्तु)

पहिलो संस्करण १,००० प्रति

प्रकाशन साल– वि० सं० २०३८-७-६ मा

दोस्रो संस्करण १,००० प्रति

प्रकाशन साल– वि० सं० २०४६-५-४ मा

सर्वाधिकार लेखकमा सुरक्षित छ ।

भूमिका

हाम्रो देश नेपालको अधिकांश भाग पहाडी छ । त्यस क्षेत्रमा बस्ने हाम्रा मुसलमान दाजु-भाईहरू र दिदी-बहिनीहरूले आफ्नो धर्म इस्लाम सित लगभग अपरिचित र अनभिज्ञ छन् भन्ने कुरा म "मौलाना अब्दुर्रऊफ साहब रहमानी" अध्यक्ष, जामिया सिराजुल उलूम, झण्डानगर, कृष्णनगर (नेपाल) बाट थाहा पाएँ ।

वहाँले "इस्लामका पाँच आधार" नामक एउटा पुस्तक प्रकाशनमा ल्याउनु भएको छ । उक्त पुस्तकमा लेख्नु हुन्छ कि-ती मुसलमान दाजु-भाईको त्यो अज्ञानता हटाउनको लागि निम्न कुराको आवश्यकता छ । ती यी हुन्—

(१) अज्ञानताको कारणले संविधान प्रदत्त धार्मिक स्वतन्त्रताको उपभोग गर्न नपाईरहेका ती

दाजु–भाईहरूलाई इस्लाम धर्म सम्बन्धी ज्ञान र जानकारी गराउन् कृत संकल्प, निःस्वार्थी र परिश्रमी मानिसहरूको पहिलो आवश्यकता छ ।

(२) तदोपरान्त इमान, इस्लाम, तौहीद, (अल्ला-हको एकत्व) रेसालत (रसूललाई स्वीकारोचित गर्ने) र इस्लामका आधारहरू सित सम्बन्धित साना-साना पुस्तक-पुस्तिकाहरू राष्ट्रिय भाषा नेपालीमा तयार गरी त्यस्ता दुर्गम क्षेत्रका मुसलमानहरूमा निःशुल्क वितरण गराउनु पर्ने दोस्रो आवश्यकता छ ।

तसर्थ उपर्युक्त दुवै कुराहरू माथि म विचार गरेर कृत संकल्प निःस्वार्थी तथा इमान्दारीको साथ यो कार्य सम्पन्न गर्न प्रयतन गरी यो पुस्तिका "इस्लामको उपदेश" राष्ट्रिय भाषा नेपालीमा तयार पारेको छु । यस पुस्तिकामा इस्लामको मूल आधारहरू तौहीद, नमाज, रोजा, हज, जकात र एकता माथि उल्लेख गरेको छु ।

यो पुस्तिका म "स्वर्गीय हजरत मौलाना मोहम्मद हमीदुल्लाह साहब रहमतुल्लाह" को "खुत-बातुत्तौहीद" नामक पुस्तिकाबाट सहयोग लिई राष्ट्रिय भाषा नेपालीमा लेखेको छु ।

"इस्लामको उपदेश" भन्ने इस्लामी पुस्तक प्रकाशनमा ल्याउने यो दोस्रो अवसर मलाई प्राप्त भएको छ । मलाई आशा छ कि यस पुस्तिकालाई प्रत्येक नेपाली मुसलमानहरूले सम्मान गर्ने छन् । साथै अल्लाह तआलामा स्वीकार भएर उद्धार प्राप्त होस् भन्ने प्रार्थना गर्दछु ।

यसमा जति पनि कुराको अनुवाद गरेको छु, ती सबै पवित्र कुर्आन र पवित्र हदीसको प्रकाशमा लेखेकोछु । कुर्आन र हदीसको पेज नं० र आयात रुकूको नं० समेत लेखेको छु जसले गर्दा आवश्यकतानुसार खोज्नमा अपठ्यारो नपरोस् । यसमा सजिलो र सुहाउँदो शब्द प्रयोग गर्ने प्रयास गरेको छु । जसले गर्दा कम पढे लेखेका व्यक्तिहरू पनि राम्रो बुझ्न र लाभ उठाउन सकुन् । यो पुस्तिका जुमामा पनि पाठन गर्न सक्नु हुन्छ र यस बाहेक अरु कुनै सभा (अन्जुमन) आदि ठाउँमा मानिसहरूको समूहमा धर्म सुधार तथा समाज सुधारको रुपमा वक्तव्य दिन सक्नुहुन्छ ।

यस पुस्तिकाको भाषिक त्रुटिको सुधार गर्नमा सहयोग पुऱ्याउने साथीलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु, अल्लाहले हामी सबैलाई मुक्ति प्रदान गरुन् । (आमीन)

लेखक

मुहम्मद हबीब नेपाली

ठेगाना- नगर पंचायत, कपिलवस्तु, तौलिहवा

वार्ड नं० ९ महुवा

पोष्ट र जिल्ला- कपिलवस्तु, तौलिहवा (नेपाल)

इस्लामको उपदेश

विषय-सूची

क्रमांक	शीर्षक	पृष्ठ
१-	तौहीदको विषयमा र शिर्कको घृणा माथि उपदेश	— १
२-	नमाजको बारेमा उपदेश	— ११
३-	जकातको बारेमा उपदेश	— १७
४-	रमजानको बारेमा उपदेश	— २७
५-	हजको बारेमा उपदेश	— ३७
६-	आपसी मेल-मिलाप र एकता माथि उपदेश	— ४७

बिस्मिल्ला – हिर्रहमानिर्रहीम

(शुरु गर्दछु अल्लाहको नामबाट जो क्षमा गर्न सक्ने कृपालु र दयालु हो)

तौहीद*को विषयमा र शिर्क◇को घृणा माथिउपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

नहमदोहू व नोस्ल्ली अला रसूलेहिल करीम् :—

फकद कालल्लाहो तआला "या अय्योहन्नासुबुदू रब्बको-मुल्लजी खलक कुम वल्लजीना मिन कब्लेकुम लअल्लकुम तत्तकून । अल्लजी जअलालकोमुल अर्जा फेराशौं वस्समाअ बेनाऔं व अन्जला मिनस्समाइ माअन फअखरजा बेही मिनस्समराते

---

* अल्लाहको एकत्व अर्थात् अल्लाहको काममा कसैलाई शरीक भएको नमान्ने धारणालाई "तौहीद" भन्दछन् ।

◇ अल्लाहको काममा अरुलाई शरीक भएको मान्ने धारणालाई "शिर्क" भनिन्छ ।

रिजकल्लकुम फला तजअलू लिल्लाहे अन्दादौं व अन्तुम् तअल-मून"। (यो सूर: बकरको तेस्रो रुकूमा छ)

अर्थ:- अल्लाहतआलाले सूर: बकरको तेस्रो रुकूमा भनेको छ-"हे मनुष्य पूजा गर! आफ्नो परवर दिगारको जसले तिमीलाई जन्म दिएको छ, र उनको जो तिमी भन्दा पहिले थिए। त्यो अल्लाह जसले तिम्रो निम्ति पृथ्वीलाई ओछ्यान र आकाशलाई छत बनाएको छ, र आकाशबाट पानी पार छ। पृथ्वीबाट किसिम किसिमको फलफूल उब्जाउँछ, जुन तिम्रो भोजन हो। यसलें गर्दा अल्लाहको साझी कसैलाई न गर र यसबाट बच् तिमी जान्दछौं, कि तिमीलाई जन्म दिने र आकाश पृथ्वीको रचना गर्ने, भोजन दिने, मार्ने, पाल्ने, हानि लाभ पुर्याउने आदि सबै कुरा अल्लाह के हुक्म र शक्तिबाट हुन्छ, कसैको यसमा साझी र सहारा छैन। फेरि जानी जानी अरुहरूलाई उसको साझी बनाउनु ठूलो जुल्म हो"। यसैले सूर: निशाको छैठौं रुकूमा अल्लाह तआलाले भने छ।

"इन्नल्लाहा ल यग फेरो अंय्युशिरिका बेही व यग फेरो मादूना जालेका लेमैंइयशाओ व मैंय्युशिरिक बिल्लाहि फकद जल्ला जलालम बईद:"।

अर्थ:- निश्चय नै अल्लाहलें त्यस्तालाई मुक्त गर्ने छैन,

जसलेउसको क्रिया-कलापमा अरुलाई साझेदार ठहराउँछ । जसले अल्लाहको क्रिया-कलापमा अरुलाई साझेदार ठहरायो, उ निश्चय नै त्यो बाटो बिर्सेको छ । अर्थात् कुनै किसिमको कसैले पाप गर्छ भने त्यसले पनि बाटो बिर्सेको छ, तर जसले शिर्क गऱ्यो त्यसले त यस्तरी बाटो बिर्स्यो कि उसका लागि कुनै पनि ठाउँ नै छैन ।

उदाहरणार्थ- अल्लाहले सूरः हजको चौथो रुकूमा भने छ :– " व मैय्युशिरिक बिल्लाहि फकअन्नमा खर्र मिनस्समाई फतख तफोहुत्तैरो अवतहवी बेहिर्रीहो फी मकानिन सहीक " ।

अर्थ:-जसले अल्लाहको साझी ठहराउँछ । त्यो आकाशबाट खसे जस्तो हुन्छ । फेरि उसलाई उड्ने जानवर समात छन्- अथवा हावाले कुनै टाढाको घरमा फ्याको दिन्छ । अर्थात् अरु पाप माथि यो आदेश छ कि या त दण्ड होस् या अल्लाहले चाहेमा मुक्ति भई हालछ, तर शिर्क माथि यो आदेश लगाईएको छ कि उसलाई कहिल्यै उद्धार हुने छैन । किन कि यो पाप साह्रै नै ठूलो पाप हो, उसको बराबरमा कुनै पनि पाप छैन ।

मिश्कात शरीफ बाब केबायरमा अब्दुल्लाह बिन मसऊदबाट बयान छ – " काला काला रजुलुन या

रसूलुल्लाह् ! अय्युज्जम्बे अकबरो इन्दल्लाहे काला अनतदग्रोवा लिल्लाहे निद्दवों व हुवा खलकका "।

अर्थः– अब्दुल्लाह् बिन मसऊदको भनाई छ – कि एउटा मानिसले रसूलुल्लाह् सल्लल्लाहो अलैहेवसल्लम सित सोध्यो कि हे अल्लाहको रसूल ! सबभन्दा ठूलो पाप अल्लाहको निकट कुन हो ? त रसूलुल्लाहले भन्नु भयो अल्लाहको साथमा अरु कसैलाई साझी ठहराउनुनै सबभन्दा ठूलो पाप हो, किनभने उसले तिमीलाई पैदा गरेको छ" र मिश्कात बाब केबायरमा माज बिन जबलबाट रिवायत छ :– "लातुश्रिक बिल्लाहे शेग्रों व इन कुतिलता अब हुर्रिक्ता "।

अर्थः– रसूलुल्लाह् सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि अल्लाहको साथमा कसैलाई शरीक नगर ? यदि तिमीलाई कुनै दुष्ट मानिसले शिर्कको काम गराउन चाहोस् र यो भनोस् यो काम गर नत्र तिमीलाई कत्ल गर्छु अथवा आगोमा पोलि दिन्छु तै पनि शिर्कको काम न गर्नुस्, यद्यपि त्यो दुष्ट तिमीलाई किन न मारिदियोस् अथवा आगोमा किन न पोलिदियोस् ।

सावधान भएर हेर्नुस् र ध्यान दिनुस् कि अल्लाह् र हाम्रो प्यारा रसूलले कुन तरीका र कसौटीले आदेश दिएका छन्, तर आज हाम्रो हजारौंहजार लोग्ने स्वास्नी मानिसको

यो बानी छ कि मुसलमात पनि कहलाउँन्छन्, र ताजियाको पूजा पनि गर्छन् । कोही झण्डा र निशानको, कोही मीरा शेख सद्दोको, कसैको रोटपोट, कसैको मेजारमा (समाधिमा) टाढा–टाढाबाट आएर आशिक मांग्दछन् र मिन्नत वा नियाज चढाउँछन् कसैलाई दोहाई दिन्छन्, कसैको नामको कसम (सपथ) खान्छन् आदि नाना प्रकारको शिर्क गर्छन ।

यी नादान (मूर्ख) यति पनि बुझ्दैनन् कि त्यो कस्तो गुरु, पीर, वली, शहीद, नबी अथवा फरिस्ता (देवदूत) हो जसलाई कुनै प्रकारको लाभ अथवा हानी गर्नालाई शक्ति मिलेको छ । यसैले अल्लाह तआलाले सूर फातिरको दोस्रो रुकूमा भने छ :–

" वल्लजीना तदऊना मिनदूनिहीमायमलेकूना मिन कितमीर । इनतदऊहुम लायसमऊ दोआ वोकुम वलौ समेऊ मसतजाबू लकुम व योमल कियामते यकफुरुना वे शिर्के कुम " ।

अर्थः– अल्लाह तआलाले कुर्आन शरीफको सूरः फातिरमा भन्दछन् कि " अल्लाह बाहेक जसलाई तिमी पुकारछौ या पूजा गर्छौ, त्सो एक कणको पनि मालिक छैनन् । यसैकारण तिमी उसलाई पुकारछौ भने तिम्रो पुकार पनि सुन्न सक्दैन र अन्तमा

प्रलयको दिन तिम्रो शिर्क र पूजा पुकारबाट इन्कार गरिदिनेछन् । यसले गर्दा मुशिरक (काफिर) हरू भन्दा धेरै मुर्ख कोही पनि छैन, किनकि अल्लाहसंग कोही पनि माग्दैनन् जो सम्पूर्ण विश्वको र आकाश पातालमा रहेको प्रत्येक पदार्थहरू माथि उसको अधिकार छ र सम्पूर्ण जीवजन्तु, रूख, बिरुवा आदि सबै उसको आधिनमा छन्। तर तिमी यस्तोसंग माग्दछौ जुनको कुनै प्रकारको शासन र शासक्त्व राख्दैनन् र गर्न पनि सक्दैनन् । कुआनि मजीदको सूरः अहकाफको पहिलो रुकूमा अल्लाह तआलाले भनेको छ ।

" व मन अजल्लो मिम्मँय यदऊ मिन दूनिल्लाहे मंल्ला यसतजिबोलहू एला योमिल कियामते वहुम अनदो-आएहिम गाफेलून । वएजा होशेरुन्नाशो कानूलहुम आ-दा-औं व कानू बे एबादतेहिम काफेरीन । "

अर्थ:-यस भन्दा धेरै छकाइएको कुन व्यक्ति होला? जसले अल्लाहलाई छाडेर यस्ता व्यक्तिलाई पूजनीय ठानेर पूजा गर्छ र पुकार गर्छ जो त्यसलाई प्रलयको दिनसम्म पनि जवाफ दिदैनन्, साथै पुकार गर्नेहरूलाई थाहा पनि हुँदैन् । जब सबै अलोकमा प्रलयको दिन इकत्रित हुन्छन् त तिनी ती पुकार गर्नेहरूको शत्रु भई हाल्छन्, र उनका पुकार र पूजाबाट अज्ञानता जाहेर गरी

हाल्छन् "। कुर्आन मजीदको सूर: मायद:को दशौं रुकूमा अल्लाह तआलाले भनेको छः–

" इन्नहू मैंय्युश्रिक बिल्लाहि फकद हर्रमल्लाहो अलैहिल जन्नता वमा वाहुन्नारो वमा लिज्जाले मीना मिन अन्सार "।

अर्थः– जो कोही अल्लाहको साझी ठहराएको छ निश्चयनै अल्लाहले उसको लागि जन्नत (बैकुण्ठ) हराम गरिदिन्छ र उसको ठेगाना दोजख (नरक) मा हुन्छ अन्याय र अत्याचार, पाप गर्ने-लाई कोही पनि सहायता गर्ने छैन् ।

मिस्कातमा जाबिर रजिअल्लाहो तअला अनहोबाट बयान छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि :– दुईटा चीज यस्ता छन् जुन दुई कुरालाई प्रमाणित गर्दछन् । एउटा मानिसले सोध्यो कि हे अल्लाहको रसूल ती दुबै चीज प्रमा-णित गर्ने कुन कुन हुन ? उहाँले भन्नुभयो कि जुन व्यक्ति अल्लाहसंग अरुलाई साझी गर्दैनथ्यो त्यो मरेपछि बैकुण्ठमा जान्छ र जुन व्यक्ति अल्लाहसंग अरुलाई साझी (शरीक) गर्दथ्यो त्यो मरेपछि नर्कमा जान्छ अर्थात् शिर्क गरी मर्छ भने नर्कमा जान्छ र तौहीद गरी मर्छ भने जन्नतमा जान पाउँछ ।

यसले गर्दा प्रत्येक मुसलमान दाजु–भाईहरूले शिर्क बाट बच्नु नै अति आवश्यक छ ! दुःख होस् वा खुशी, बिरामी अथवा तन्दुरुस्ती, मन पराओस वा न पराओस् तै पनि प्रत्येक समयमा र हरेक काम कुरामा अल्लाह माथि ध्यान र दृढ विश्वास गर कि अर्श देखि फर्श (आकाश देखि पाताल) सम्म सबै पदार्थ जीवजन्तु आदि जे पनि छन् सबै अल्लाहको अधिकारमा छन् सबै जिन, मनुष्य, पीर-पैगम्बर, साधू, फकीर, महार्षि इत्यादि उसको शासन र शक्तिको अगाडि लाचार छन् । आज्ञा न भएसम्म कुनै प्रकारको हानी अथवा लाभ हुन सक्दैन ।

मिश्कातको बाब सत्र व तवक्कलमा इब्ने अब्बासबाट बयान छः– 'कुन्तो खलफा रसूलिल्लाहे सलल्लाहो अलैहे वसल्लम् ! यो मन फकाला या गोलामो इहफजिल्लाहा यहफजका इहफजिल्लाहा तजिदहो तेजाहका वइजसअल्ता फस् अलिल्लाहा वइजसतअन्ता फसतइनु बिल्लाहे व आलम अन्नल उम्मता लविज तमअत अला अँय्यन फओका बेशैइन लमयन फओका इल्ला बेशैइन कद कतबहुल्लाहो लका वएनिज तमऊ अला अँय्यजुर्रु का बेशैइन लमजुर्रुका इल्ला बेशैइन कद कतब हुल्लाहो अलैका रोफेअतिल अकलामो व जफ्फतिस्सोहो फो'।

अर्थ:– इब्ने अब्बासले बयान गरेका छन् कि एक दिन म रसूलुल्लाहको पछि पछि जाँदै थिएँ । त वहाँले भन्नु हुन्छ कि–ए केटो तिमी अल्लाहको माया महिमालाई याद राख ? अल्लाहले तिम्रो रक्षा गर्छन् । अल्लाहलाई प्रत्यक्ष रुपमा सर्वशक्तिमान र निरंकार ठान, उसलाई आफ्नो अगाडि नै पाउनेछौं । जब तिमी माथि कुनै किसिमको आपत्ती आई लागोस् त उसैसित मद्दतको लागि बिन्ती गर । जब तिमीलाई कुनै प्रकारको सहायताको खाँचो परोस् त उसैसित सहायता माग र यो विश्वास गर कि यदि समस्त संसारका मानिस एउटै ठाउँमा इकत्रित भएर तिम्रो निम्ति कोही लाभ गर्न चाहुन त लाभ गर्न सक्दैनन् । बरु त्यती मात्र हुन्छ जति कि तिम्रो भाग्यमा लेखिदिएको छ, र यदि त्यही सबै मानिस मिलेर तिमी प्रति केही हानि नोक्सानी गर्न चाहुन त हानि गर्न सक्दैनन् । बरु त्यति मात्र हुन्छ जुन तिम्रो भाग्यमा लेखेको छ । कलम रोकियो र कागत सुकाइयो, अर्थात् लाभ र हानि जे पनि हुनेछ त्यो लेखेको छ र त्यही हुन्छ । यसमा कसैको केही साझी र सहारा छैन, कि उसमा केही फरक अथवा घटाऊ–बढाऊ गर्न सक्दैनन् र बदल्न पनि सक्दैनन् ।

यसले गर्दा सधैं अल्लाह माथि विश्वास गरेर जिवित रहने र उसै माथि अटल भएर मर्ने प्रयास गर ।

जसले गर्दा तौहीद माथि स्वर्गबास होस् । जस्तो अल्लाहले सूरः आल इमरानको एग्याह्रौं रुकूमा भनेको छ ।

"या अय्योहल्लजीना आमनुत्तकुल्लाहा हक्का तोकातेही वला तमू तुन्ना इल्ला व अन्तुम मुस्लेमून" ।

अर्थः- हे ईमान्दार मानिसहरू अल्लाह सित डराऊ यस्तो डराऊ जस्तो डराउनको हक छ । अर्थात् प्रत्येक समयमा र हरेक काम कुरामा अल्लाह सित डराऊ र यस्तो कर्म कर्तव्य गर जसले गर्दा इस्लाम र तौहीदमा देहान्त होस् र अन्तमा उद्धार पनि होस्।

अब अन्तमा अल्लाह सित बिन्ती छ कि हामी सबै मुसलमान दाजु-भाई आदिलाई सुकर्म गर्न र शिर्कबाट बच्नको लागि ज्ञान र साहस देऊन् । (आमीन) व आखेरो दावाना अनिल हम्दो लिल्लाहे रब्बिल आलमीन (आमीन)

नमाजको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रमानिर्रहीम ।

" अलहम्दो लिल्लाहे व कफा व सलामुन अलाइबादे हिल्ल-जीनस्तफा " । अम्माबाद —

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीमः– " फकालल्लाहो तअला उतलो माऊहीया इलैका मिनल किताबे व आकेमिस्सलाता इन्नस्सलाता तन्हा अनिल फहशाए वल मुनकर वल जिकरुल्लाहे अकबर " ।

अर्थः– "अल्लाहले आपना रसूल सित भनेको छ कि हे रसूल ! तिमीलाई जुन किताब (कुअनि) अल्लाहबाट प्राप्त भएको छ, त्यसलाई सुनाऊ र नमाजको बारेमा साह्रै नै कोशिश गर किन कि नमाजले नराम्रो बानी र नराम्रो काम कुराबाट बचाउँछ, र यो उच्चकोटिको पूजा पनि हो" । अर्थात् अल्लाहको याद स्मरण पूजा र पुकार गर्न जति पनि नियम छन्, त्यसमध्ये नमाज नै महत्त्वपूर्ण र अनिवार्य छ र यसमा यो विशेषता छ कि मान्छेको कुबानीलाई विनाश गरिदिन्छ । जस्तो कि तफ्सीर जामेउल बयानमा यस आयतको सरहमा यो हदीश पेश गरिएको छ ।

" कीला ले अलैहिस्सलामो इन्ना फोलानन् यो

सल्ली बिललैले वयजा अस बहा सरका काला सयन्हा मातकूलो " ।

अर्थः–रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम सित सहाबा इकराममले भने कि फलानो व्यक्ति राती नमाज पढ्छ र भोलीपल्ट बिहान चोरी गर्छ । त रसूलुल्लाहले भन्नुभयो कि नमाजले त्यस मानिसको त्यो बानी चाडै नै बिनाश गर्छ, छोडाउँछ" ।

अब आज यस युगमा प्रायः देखापर्छ कि सकडौं नमाजी यस्ता छन् कि नमाज पढछन् र पापको कामपनि गर्छन्,दसबाट यो सिद्ध हुन्छ कि उनीहरूले नमाजलाई ध्यान पूर्वक र नियम पूर्वक तथा आत्मामा बिश्वास राखेर पढ्दैनन् । किनकि जब पवित्र कुआन र पवित्र हदीसबाट स्पष्ट देखिन्छ कि नमाजमा यो विशेषता र गुण छ कि मानिसको कुकर्मलाई बिनाश गरिदिन्छ । त अनिवार्य रुपले नमाजको त्यो प्रभाव जाहिर हुनै थियो । जसको नमाजमा यो विशेषता जाहेर नहोस्, त्यसलाई आपनो नमाज माथि ध्यानपूर्वक बिचार गर्नु पर्छ कि अहिले हाम्रो नमाजमा केही त्रुटी छ, र यो अल्लाहमा स्वीकार हुने छैन भन्ने एहसास (अनुभव) गर्नु पर्दछ । तफसीर जामेउल बयानमा यो हदीस छः–

"मल्लम तन तहे हिस्सलातो अनिल फहशाए वल मुनकर लम यजिद मिनल्लाहे इल्ला बोअदः ।"

अर्थः- रसूलुल्लाहे सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि जुन मानिसले नमाज पढ्दै रहन्छ तर उसको खराब बानी छुट्दैन, त्यो मानिस अल्लाहको आज्ञाकारी भक्त हुनसक्दैन । अर्थात् जुन मानिसको यस्तो बानी छ कि नमाज पढ्छ र खराब काम कुरा पनि गर्छ, त्यसको त्यस्तो नमाज (पूजा बन्दगी) उसलाई केही फाइदा गर्दैन । बरु पापमा गन्ती हुन्छ र समय मात्र बरबाद हुन्छ । तर वर्तमान कालमा यस्ता किसिमको नमाजी धेरै देखिन्छन् । रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छः-

"अस्वउन्नासे सरकतल्लजी यसरेको मिन सला तेही काल् या रसूलुल्लाह ? वर्कफा यसरेको मिन सलातेही काला लायो तिम्मो रुकू अहा व सोजूदहा" ।

अर्थः- सबै चोरहरू भन्दा दुष्ट र नीच खल (बदतर) को चोर उ हो, जसले आफ्नो नमाजमा चोरी गर्छ । सहाबा इकरामले सोधे कि हे अल्लाहको रसूल नमाजमा चोरी गर्नु के हो? त वहाँले भन्नभयो कि जुन व्यक्तिले आपनो नमाजमा रुकू सजदा पूरा गर्दैनन् । यसले सिद्ध हुन्छ कि नमाजमा हतपत (जल्दी बजी) गर्नाले केही पनि पुण्य (सवाब) मिल्दैन् ।

हजरत अलीबाट रिवायत (बयान) छ कि अल्लाहले यस्तो नमाज तर्फ स्वीकारात्मक र कृपा तथा दयाको दृष्टिले हेर्दैन, जसले आपनो नमाजमा रुकू सजदामा आपनो पिठ्यूं सोझो गर्दैन । रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जुन मानिसले कानमा अजानको आवाज सुन्दा बिना शरीयतको आदेशले घरमा नमाज पढ्छ । त्यसको नमाज स्वीकार हुँदैन सहाबाहरूले सोधे कि या रसूलुल्लाह शरीयतको हुकुमको अर्थ के हो, वहाँले भन्नुभयो कि ज्यान आदिको खतरा (भय) होस् वा असाध्य बिरामी परेको अवस्था आदि शरीयतको आदेश हो । जुन मानिस शरीयतको आदेश बिना घरमा नमाज पढ्छन्, उनीहरू माथि मलाई यस्तो क्रोध आउँछ कि आपनो ठाउँमा कसैलाई इमाम कायम मुकाम गरेर उनको घरमा गएर हेरौं र आगो लगाई दिउँ, जसले बिना शरियतको आदेशले घरमा नमाज पढछन् । यस ठाउँमा कोही कोही भन्दछन्, कि घरमा नमाज भई हाल्छ, तर सवाब (पुण्य) कम मिल्छ । उसको जवाफ यो हो कि रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लम् "रहमतुल्लिल आलेमीन" हुनुहुन्छ, तपाईको यो शाने मुबारक होइन् कि हलाल (जायज) अथवा मुबाह (स्वीकार हुनालयक) काममा कुनै

मुसलमान या उसका घर या उसलाई आगोमा पोल्न बिचार गर्छन् ।

यसबाट सिद्ध हुन्छ कि जुन व्यक्तिहरूले बिना शरीयतको आदेशले घरमा नमाज पढछन्, उनीहरूको नमाज नै हुँदैन । यो आदेश लोग्ने मानिसको निम्ति मात्रै छ । स्वास्नी मानिसको लागि घर भित्रको नमाज नै उत्तम मानिएको छ । जस्तो कि अबुदाऊद पहिलो जिल्दमा इब्ने मसऊदबाट बयान छ- कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि– स्वास्नी मानिसको लागि त्यो नमाज राम्रो छ, जो उसले घरको दालान आदि ठाउँमा पढेकी छिन् । आईमाईहरूले घरको बरामदामा पढेको नमाज र घरको सबभन्दा भित्रको कोठामा पढेको नमाजमा घरको भित्री भागमा पढेको नमाज अति उत्तम छ । अर्थात् भनाईको मतलब यो हो कि आई–माईका लागि अत्यन्त गोप्यता र पर्दा प्रशस्त भएमा सवाब पनि धेरै पाइन्छ ।

सहीहबोखारी पेज नं० ७६ मा अबुहोरैराबाट बयान छ कि "अरायतुम लौ अन्ना नहरन बे बाबे अह्देकुम । यगतसेलो फीहे कुल्ला यो मिन खमसम् मातकूलूना फो जालिका युबकी मिन बरनेही शैअन काला फजालिका

मसलुस्सलवतिल खमसे यमहुल्लाहो बेंहल खताया"।

अर्थः- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि हे सहाबाहरू बताऊ यदि कुनै व्यक्तिको ढोका निर नदी वा नहर बगेको छ र उसमा प्रत्येक दिन पांच चोटी नुहाओस् त तिमीहरूको बिचारले प्रत्येक पाँच चोटि नुहाउनले उसको शरीरमा केही फोहर मैला रहन्छ या रहदैन ? त सहाबाहरूले भने अलिकति पनि फोहर मैल रहदैन। रसूलुल्लाहले भन्नुभयो कि पांच चोटीको नमाजको यही प्रक्रिया हो कि अल्लाहले नमाजको पुण्यले सबै पापहरूलाई क्षमा गरिदिन्छ।

सहीहमुस्लिम पेज नं० ६१ जिल्द पहिलोमा जाबिर रजिअल्लाहोबाट बयान छ "बैनर्रोजोले व बैनश्शिर्के वल कुफ्रे तरकुस्सलात।"

अर्थः-रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि मानिसलाई मुश्रिक र काफिर हुनमा नमाज नै सबैभन्दा ठूलो फर्क हो। यसले गर्दा जसले नमाजलाई छाडिदियो त्यो निःसन्देह मुश्रिक र काफिर भई हाल्यो। अब आज कति मुसलमान यस्ता छन्। जुनकी न नमाज पढ्छन् न रोजा राख्छन् न जकात दिन्छन् तर आफूलाई मुसलमान भनेर घमण्ड गर्छन्।

अल्लाह तआला हामी सबै मुसलमान मोमिन दाजु भाईहरूलाई रोजा, नमाज, जकात आदि सबै सुकर्मको काम गर्न लगाउन र सोझो र सजिलो गरिदेऊ भन्ने प्रार्थना छ (आमीन) व आखेरो दावाना अनिल हम्दो लिल्लाहे रबिल आलमीन । (आमीन)

जकातको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

" अलहम्दो लिल्लाहिल्लजी वहदहू वस्सलातो अला मल्ला नबीया व बादह ।" अम्माबाद:—

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम – फकालल्लाहो तआला – या अय्योहल्लजीना आमनू हल अदुल्लोकुम अला तेजारतिन तुन जीकुम मिन अजाबिन अलीम । तूमेनूना बिल्लाहे व रसूलेही व तोजाहेदूना फी सबिल्लिलाहे बेअमवालेकुम व अनफोसेकुम जालेकुम खैरुल्लकुम इनकुन्तुम तआलमून । यगफिर-

लकुम जोनू बकुम व युद खिलकुम जन्नातिन तजरी मिन तह्तेहल अन्हारो व मसाकेना तैयबतन फी जन्नाते अदनिन जालेकल फौजुल अजीम ।

अर्थ:- अल्लाह् तआलाले कुर्आन मजीदमा भनेको छ – हे ईमान ल्याउने मानिसहरू ! म तिमीहरूलाई यस्तो घोर दुःखबाट बचाउन सक्ने महत्त्वपूर्ण कुरा बताउछु, त्यो यो हो कि ईमान ल्याऊ अल्लाह् माथि र रसूल माथि र अल्लाह्लाई खुशी प्रसन्न राख्नको लागि आफ्नो ज्यान र धन सम्पत्तिलाई उसको बाटोमा अर्पण (दान) गर । यदि तिमीलाई समझ छ भने तिम्रो हकमा यही बेश हुन्छ । यसले ध्यान पूर्वक विचार गर जब तिमी यस्तो कर्म गर्छौ त अल्लाह्ले तिम्रो सम्पूर्ण पापहरूलाई क्षमा गरि दिन्छ र तिमीलाई जन्नतमा लगीदिन्छ । जसमा अन बेश नहर बगिरहेको छ र खुब सुहाउँदो पवित्र घरहरू छन्, जसमा तिमी सधैं रहन्छौ ।

त्यो व्यक्ति कस्तो भाग्यशाली छ, जसलाई यो समस्त चीज प्राप्त होला । किन कि हरेक मानिस उन्नति र हरेक थरीको सुख सुविधाको खोजमा रहन्छ । सुख सुविधा र उन्नति प्राप्त गर्नमा यस्तो लीन हुन्छ कि आफ्नो भोजन, वस्त्र, विश्राम, धर्म, अधर्म, जात, पात आदि सबै कुराको पर्वाह गर्दैन । यसैले अल्लाह्ले कुर्आनको प्रकाशमा आह्वान

गरेकोछ, कि म तिमीलाई सबभन्दा धेरै सुख सुविधा र उन्नत किसिमको व्यवसाय गर्ने तरिका बताउँछु जसमा सरासर समबृद्धि र उन्नति हुन्छ र उसको कहिले पनि अन्त हुनेछैन। तिमीलाई ज्ञान छ भने यस्तो लाभदायक सुख शान्तिलाई प्राप्त गर्ने उद्योग गर। कुर्आन माथि सांचो ईमान छ भने एउटा ज्यान र माल के ? यदि सैकडौं ज्यान र माल भएको भए साह्रै खुशी साथ अल्लाहको कृपा र दया प्राप्त गर्नमा भेंट चढाइने थियो, तर अफसोस छ कि इस्लामको तर्फबाट मुटु ढुङ्गा जस्तै भईसकेको छ न-त नर्कको घोर दुःखको डरले आलस्य र लोभ नै छुट्छ र न जन्नतको मोज मजा प्राप्त गर्नको अभिलाषा नै हुन्छ। धर्म र इस्लामको कर्मबाट बञ्चित भएर जान मालमा लोभ र कंजूसी गर्छन। संसारिक काममा जान र माल दुबै खर्च गर्छन्। हालांकी (वस्तुतः) यही माल प्रलयको दिन उल्टो तिनीहरूको शत्रु भई हाल्छन्। जस्तो कि सहीह बोखारीको इस्मभाने उज्जकातमा अबुहोरैराबाट बयान छ।

"मन आताहुल्लाहो मालन फलम यबद्दे जकातहू मुस्सैला मालोहू योमल कियामते शोजअन अकरा लहू जबिबताने यो तउवोकोहू योमल कियामते सुम्म याखोजो बेलिह

जेमतँहे यानी शिदकँहे सुम्मयकूलो अना मालोका अला कंजोका सुम्मा तला वला यह सबन्नल्लजीना यबखलूना बेमा आताहो-मुल्लाहो मिन फजलेही होवा खैरुल्लहुम बल हुवा शर्रुल्लहुम सयोतौव्वकूना म बखेलू बेही योमल कियामते ।"

अर्थः- रसूलुल्लाहे सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि जुन व्यक्तिलाई अल्लाहले धनवान बनाएको छ (सम्पत्ति प्रदान गरेको छ) त्यो उस मध्ये अल्लाहको बाटोमा खर्च गर्दैन भने त्यो सम्पत्ति प्रलयको दिन अत्यन्त जहरीलो र अत्यन्त कुरुप अजुहारको नाग (सर्प) बनाइने छ । फेरि त्यो सर्प त्यस मानिसको घांटीमा तौक जस्तै चिम्टेर उसको अनुहारमा टोक्छ र भन्छ, कि म तिम्रो माल हूं म तिम्रो खजाना हूं मेरो आनन्द भोग। यसपछि तपाईले यो आयत शरीफ पढ्नु भयो, जसको अर्थ हो कि अल्लाहले प्रदान गरेको धन सम्पत्तिमा कंजूसी र घमण्ड नगर किनकि यही लोभ र कंजूसी गरेर बचाएको (जोगाए) माल उनको घांटीको तौक भई हाल्छ । सूरः तोबाको पांचौं रुकूमा अल्लाहले भनेको छः—

"वल्लजीना यकने जूनज्जहबा वला फिज्जता वला युन फेकूनहा फी सबिलिल्लाहे फबश्शिरहुम बें अजाबिन अलीम । यौमा युहमा अलैहा फी नारे जहन्नमा फतुकवा बेहा जेबा

होहुम व जोनूबोहुम व जोहूरोहुम हाजा मा कनज्तुमले अनफोसेकुम फजूकू माकुनतुम तकनेजून ।"

अर्थ:- अल्लाहको भनाई छ कि जुन व्यक्ति सुन-चांदी जम्मा गरी त्यसमा लोभ तथा कंजूसी गर्छन र त्यस मध्येबाट अल्लाहको बाटोमा खर्च गर्दैनन् । उनीहरूलाई घोर दु:खको सूचना दी हाल कि त्यो सुन-चांदी प्रलयको दिन सबभन्दा पहिले तताएर उनीहरूको अनुहार पिठ्यू र दायाँ बायाँ दुबैतिर पोलिन्छ र भनिने छ कि यो तिम्रो त्यो खजाना हो जसलाई तिमीले अत्यन्त माया र स्नेह र हिफाजतको साथ राख्दथ्यो तथा प्रेम गर्दथ्यो, मिहनत गरेर खून पसीना बगाएर कमाउँथ्यौं र उसबाट एक पैसा दीन दु:खीलाई दिदैन्थ्यो । अब आज यहाँ उसको आनन्द भोग ।
"नउज बिल्लाह मिन अजाबिलाह ।"

अर्थ:- "हामी अल्लाहको क्रोध दण्डबाट अल्लाह सित क्षमा चाहन्छौं ।"

मुसलमानहरूलाई चाहियो कि सम्पत्तिको प्रलोभ र मायामा फसेर बैकुण्ठलाई न बिर्सुन । शैतानले जुनबेला हृदयमा यस्तो उदगार (वसवसा) पैदा गरोस्-कि मालबाट इज्जत छ र आदर भाव हुन्छ । सबैले महान समझेर उच्च नामले घोषित गर्छन्, धन खर्च गरियो भने गरीब हुन्छौ र

दरिद्र कहलाउँछौ। त्यस बखत यो दोश्रा (मन्त्र) पढनुस्– 'ला होला वला कू्व्वता इल्ला बिल्लाहिल श्रलीइल श्रजीम" र आफ्नो हृदयमा विचार बिमर्स गर कि या त म यस माललाई छाडेर जान्छु अथवा यो सम्पत्ति नै मलाई छाडेर जान्छ। तदोपरान्त माल कसैको पासमा रहने छैन्। यसले यस्तो फाइदा र लाभदायक सुख सुविधा प्राप्त गर्नको लागि किन लोभी र कंजूस बनूं। यी सबै कुरा माथि सोच्नु पर्दछ। साथै कुश्रान मजीद र हदीशको त्यो श्रायतलाई रोज्नु पर्दछ, जसमा अत्याधिक पुण्य र कहिलै पनि त्यसको अन्त नहुने खालको पुण्य लेखिएको छ। जस्तै– सूरः बकरमा अलल्लाह तश्रालाले भनें छः—

"मसलुल्लजीना युन फेकूना अमवालहुम फी सबी-लिल्लाहे कमासले हब्बतिन अम्बतत सबा सनाबेला फी कुल्ले सुम्बोलतिन मीयतो हब्बतिन वल्लाहो यो जाएफो लेमइँयशाश्रो वल्लाहो वासेउन अलीम।"

अर्थः– अल्लाहले भन्छ कि उदाहरण उनीहरूको, जसले अल्लाहको बाटोमा एक दाना दान गर्छन् त्यो दाना उस दानाको बराबर हुन्छ जसबाट सात बाली-उब्जेको हुन्छ र प्रत्येक बालीमा सय दाना हुन्छन् र अल्लाहले बढाउन र अधिक दिउन, उसलाई

जति चाहुन् र अल्लाहले दिन सक्ने योग्य छन् र समस्तलाई जान्दछन् ।

रसूलुल्लाहको अमरवाणी छ कि जुन व्यक्ति अल्लाहको बाटोमा पवित्र धन मालबाट एउटा सानो खजूर खर्च गर्छ भने अल्लाले त्यसलाई नै कबूल गर्छ । त्यो सानो खजूर लाई खुशीसाथ कबूल गर्छ र उस मानिसको निम्ति पाल्दछ । यहाँ सम्म कि त्यो खजूरको सानो दानलाई बढाउँदा-बढाउँदा एउटा पहाड जस्तै गर्छ र जब ;प्रलयको दिन नेकी बदीको तौल हुन्छ तब त्यो सानो दान पहाडको बराबर गरेर नेकीको पलडामा राखिन्छ (यो हदीश सहीह बोखारीको हो) तिरमिजीमा अनसबाट बयान छ कि:—

" इन्नस्सदकता ल तुत फेवो गजबर्रब्बे व तदफओ मीतत्सुए । "

अर्थः— रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि दानले अल्लाहको कोधलाई शांत्य प्रदान गर्छ र मृत्युको घोर दुःख र बेहयाईबाट बचाउँछ ।

अब धेरै जना यस्ता छन् कि साल भरि अनेक कार्यमा जकात (दान) दिन्छन् र सम्पत्ति खर्च पनि गर्छन् । जुन प्रकार जकातको आधार नियम छ । अरु बढता जकात दिदैनन् । तर यस बाहेक अरु धन मालमा पनि गरीब दुःखी

र छिमेकीहरूको हक छ । जस्तो कि तफसीर जामेयुल बयान-मा आयत "लैसल बिर्रा अनतोवल्लू उजूहकुम" को सरहमा इब्ने अबी हातिमबाट मरफूअन मनकूल छः—

"फिलमाले हक्कुन सेवज्जकात ।"

अर्थः– जकातको बाहेक अरु धन मालमा गरीब र छिमेकी हरूको हक छ । जस्तै-गाई, भैंसीको दूध वा खेती किसानीको जनावर वा औजार, रुपियां, पैसा वा खान पिउनको बर्तन, बन्चरो, आगो आदि । यी समस्त वस्तुहरूको कहिले काही जरुरी आई लाग्छ र ती सामान नदिएमा प्रलयको दिन पकड हुनेछ । यो पनि जकात जस्तै अनिवार्य कुरो हो । कति मानिस त जकात खैरात प्रत्येक प्रकारको गर्छन् तर जसलाई दिन्छन्, उस माथि शासन गर्छन् । यसले पुण्य नष्ट हुन्छ । जस्तो कि अल्लाहले सूरः बकरको २६ औं रुकूमा भनेको छः—

"ला तुबतेलू सदकातेकुम बिल मन्ने वलअजा ।"

अर्थः– "किन बराबाद गर्छौ आफ्नो खैरातलाई परोपका-रमा दबाब गरेर र दुःख दिएर" ।
इब्ने माजामा अबुहोरैराबाट बयान छः—

"इज अतै तोमुज्जकाता फला तन्सौ सवाबहा अन्त-

कूलु अल्ला हुम्मजअलहा मगनमन वला तज अलहा मगरमन ।"

अर्थः- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जब तिमी खैरात आदि दिन्छौ, त त्यसको पुण्यलाई नबिर्सनु । अर्थात् दिने बखतमा यो दोआ (मन्त्र) गर कि हे अल्लाह ! यसलाई स्वीकार गर र सजिलो गरि देऊ "किन कि माल खर्च गर्न बडो लोभ लाग्छ । यसले गर्दा यदि मुखले भन्न सकिन्न भने हृदयमा मात्र सम्झना गरेपनि हुन्छ । यसरी भन्दा हिम्मत बलियो हुन्छ र इस्लामको कार्यमा खर्च गर्न केही बाधा पर्दैन् । धेरै मानिस यस्ता छन् की जीवन भरि धन माललाई जोगाए र राखदछन् एक पैसा पनि नेक कार्यमा लगाउँदैनन् जब मृत्युको बेला आउँछ तब वारिसहरू सित भन्दछन् कि यति उहाँ यति उहाँ दिहालनुस् । त्यसो गर्नाले केही सबाव (पुण्य) मिल्दैन् किन कि अल्लाहको प्रेममा खर्च गर्न जब स्वीकार हुन्छ, जब स्वास्थ्य र तनदुरुस्ती सुसम्पन्न रहन्छ र परिवारिक खर्चको पनि भार हुन्छ । यही समयमा खर्च दान गर्नु पर्छ । जस्तो कि- "वआतल माला अला हुब्बेही" को सरहमा जामेउल बयानमा आदेश छः—

"अनतूतेयहू व अन्ता सही हुन शहीहुन तामोलुल ऐशा व तखसल फकरा ।"

अर्थः– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि स्वास्थ्य तनदुरुस्त र सुसम्पन्न भएको बेला र भविष्यको आशा र परिवारिक खर्चको भार पनि रहेको अवस्थामा अल्लाहको प्रेममा खर्च गर्नु पर्छ ।

मिस्कातमा अबु सईदबाट रिवायत छः– "लअँय्य-तसद्दकल मरश्रो फी हयातेही बेदिरहमिन खैरुल्लहू मिन अँय्यतसद्दका बेमेयतिन इन्दा मौतेही ।"

अर्थः– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जुन व्यक्ति तनदुरुस्तीको समयमा एउटा रुपियां अल्लाहको प्रेम बाटोमा खर्च गर्छ, त्यो मृत्युको समयको सय रुपियां भन्दा धेरै (बढी) महत्वपूर्ण हुन्छ । यति फरक त्यसबेला हुन्छ जबकी उसले (मरणासन्नले) आफ्नो हातले दिएको होस् । तर अरुलाई हुकुम मात्र दिएर दान गर्छ भने त्यो त झन कम महत्वको हुन्छ ।

यसले हाम्रो अनुरोध छ कि सबै मुसलमान दाजु-भाईहरूले शैतानको बहकावामा नआएर परलोकको सुख शान्ति नगुमाउनुस । कुर्आन हदीशको आधारमा अटल भएर नियम बमोजिम गर्न प्रयत्न गर्नुस्, जसले पुण्य बर्बाद नहोस् र पूरा पूरा पुण्य प्राप्त होस् (आमीन) व आखेरो दावाना अनिल हम्दो लिल्लाहे रब्बिल आलमीन । (आमीन)

रमजानको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रमानिर्रहीम ।

"अलहम्दो लिल्ला हिल्लजी हदाना लेहाजा वमा कुन्ना लेन-हतदेया लोला अन हदानल्लाह व सल्लल्लाहो अला अबदेही व रसूलेही मोहम्मद बिन अब्दुल्लाह व मन तबेअहुम बे एयसाने येला यौ मिद्दीन" । अम्माबाद:—

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम– "फदक कालल्लाहो तअला-व बशेरिल्लजीना आमनू व आमेलुस्सालेहाते अन्न लहुम जन्नातिन तजरी मिन तहतेहल अन्हार" ।

अर्थ:– "अल्लाहले आपना नबीलाई सन्देश दिएका छन् कि हे नबी उनीहरूलाई, जसले ईमान ल्याउछन् र नेक अमल (कर्म) गर्छन, यो खुशखबरी (बधाई) सुनाई देऊ कि उनीहरूको लागि बैकुण्ठ तयार गरिएको छ । यसमा नहर र बागहरू छन् ।" मिस्कात पेज ४४४ मा मुहम्मद बिन उमरबाट मरफूअन बयान छ:– "इन्न अब्दल्लव खर्रअला वजहेही मों यो मिउ वलेदा एला अय्यंमूता हरमन फी तअतिल्लाहे लहक्करहु फी जालिकलयोमे वलवद्दा अन्नहू रुद्दा यलद्दुनिया कयमा यजवादो मिनल अजरे वस्सवाब"।

अर्थः– "रसूलुल्लाह् सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले शुभ भएको छ कि यदि कुनै व्यक्ति जन्मनासाथ सजदामा परोस र लगातार पूजा बन्दगीमा लागि रहोस् र पूजैमा बृद्ध भएर स्वर्गबासी होस् तै पनि त्यस बन्दगीलाई प्रलयको दिन निम्न श्रेणीको बन्दगी सम्झने छ । र यो इच्छा गर्ला, कि कुनै युक्तिबाट फेरी संसारमा जान पाएँ भने पुण्य र धर्मको काम झन धेरै गर्ने थिएँ ।" तसर्थ नर्कको दुःख र जन्नतको अमृत देखेर मनुष्यको समझमा स्पष्टहुन्छ कि सुकर्मको उस दिन अत्यन्त जरुरी छ । त्यस बखत ठूलो सुकर्म गर्ने व्यक्ति पनि अभिलाषा गर्नेछ कि कुनै तारिकाबाट नेकी अरु प्राप्त भएको भए झन राम्रो हुन्थ्यो । फेरी उनको अफसोच (पछुताव) र अभिलाषाको के ठिकाना होला, जसले अल्प मात्रामा नमाज, रोजा पनि राम्रो सित गरेको छैनन् । तसर्थ समझदारीको कुरो यो हो कि जीवनमा स्वास्थ्यलाई सुनौलो र सुहाउँदो ठान र जुन समय धेरै महत्त्वपूर्ण आओस त्यसमा सकेसम्म नेकी प्राप्त गर्ने प्रयास गर । जस्तो यो शुभ (मुबारक) महिना रमजानको त धेरै महत्त्वपूर्ण छ । यो सुख शान्तिको मेवा ले भरिएको छ ।

तरगीब व तरहीब सफा २०६ मा हजरत उमरबाट रिवायत (बयान) छ— "जाकेरुल्लाहे फी रमजाना मग

फूरुन लहू व सायलुल्लाहे फोहे ल यखीबो रवाहु तबरानी।"

अर्थः– "रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि रमजानुल मुबारकमा अल्लाहलाई स्मरण गर्ने व्यक्ति पापबाट मुक्त भईहाल्छ, र प्रार्थना गर्ने निरास हुनसक्दैन्"। तरगीब र तरहीब पेज नं० २०१ मा हजरत अबुहोरैराबाट मरफूअन बयान छ।

"मन कामा रमजाना इमानौ व इहतेसाबन गोफेरा लहू मातकद्दमा मिन जम्बेही।"

अर्थः– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जो कोही रमजानको प्रशंसा र बुजुर्गी माथि बिश्वास गरेर, त्यसको फल (पुण्य) लाई आदर वा सम्मान गरेर खुशी साथ रोजाः (व्रत) राखोस् र पूजा बन्दगी गरोस् उसको पछिल्लो सबै पापहरू क्षाम्य भई हाल छन्।

क्याम रमजानको बारेमा रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलंहे वसल्लमले रेकअतको गन्ती कायम गर्नु भएन र सहाबा रिजवानुल्लाहमा जसको जति इच्छ भयो पढेका थिए र कोही एक्लै कोही समूह (जमात) को साथमा पढथे। यो हदीश मुन्तका पेज ७८ मा छ।

एक चोटी अन्तिम अशरामा (हप्तामा) यस्तो भयो कि तपाई अर्थात् रसूलुल्लाहले एशाको नमाज पछि एतेकाफ

को ठाउँमा गएर नमाज पढ्न थाले । केही व्यक्तिहरू पनि वहाँको साथमा सम्मिलित भए । दोस्रो राती उस भन्दा बढी व्यक्ति सम्मिलित भए, तेस्रो राती अरु धेरै व्यक्ति भए । तर वहाँले उनीहरूलाई सामूहिक नमाज पढ्न दिएनन् र वहाँबाट हुकुम भयो कि कहिले तिमी माथि अनिवार्य नभई हालोस् । फेरी तिमीलाई समस्या परोस् । यस रिवायत (बयान) मा यो विवरण छैन कि दुबै रातीमा कति रेकात पढाउनु भयो । यो हदीश मुन्तका पेज ७८ मा छ । अर्को एउटा बयानमा छ कि पहिलो राती पहिलो प्रहर देखि तेहाई प्रहर सम्म पढाएका थिए फेरी एकरात बिराएर तेस्रो राती आधा रात सम्म फेरी बीचको एउटा रात छाडेर तेस्रो रातीको करीब बिहान सम्म पढाउनु भएको थियो । यो सबै बयान साँचो छन् । हदीश नं० ७८ मा हजरत जाबिर रजिअल्लाहो तआला अन्होको भनाई छ कि तपाईले हामी-हरूलाई एशा पछि जुन नमाज पढाउनु भएको थियो त्यो आठ रेकात थियो । यो हदीश सहीह इब्ने खोजेमा र इब्ने हिब्बानमा छ । जुन सुबुलुस्सलाम पेज नं०१३७मा छ । वह-की आखिमा जुन बयान छ कि आँ हजरत सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले बीस रेकात पढाउनु भएको थियो । त्यो सही

छैन, सुबुलुस्सलाम पेज नं० १३७ मा छ।

यस बयानबाट यो सिद्ध हुन्छ कि तरावीह अर्कै हो र तहज्जुद अर्कै हो। किन कि तहज्जुद नमाजको समय आधी रात पछि जनाउँछ। उसलाई तपाईले एशा पछि शुरु गरि दिनु भएको थियो साथै यो पनि जाहेर भयो कि यो नमाज समूहको साथमा पढ्न सकिन्छ र बेग्लै पनि पढ्न सकिन्छ र साथै समयको पनि ज्ञान हुन्छ कि चाहे पहिलो प्रहरमा वा मध्य प्रहरमा अथवा अन्तिम प्रहरमा जहिले पनि जुनसुकै व्यक्तिले जति रेकात पढ्न चाहेमा पढ्न सक्छ। तर आठ रेकातको प्रशंसा छ किन कि आठ रेकातको प्रमाण रसूलबाट पाइएकोछ। उक्त किताबको पेज नं० २०१ मा अबु सईदबाट मरफूअन बयान छ।

"मन सामा रमजाना व अरफा होदूदहू व तहफ्फजा मिम्माई यम्बगी लहू अंय्यातहफ्फजा कफ्फरमा कबलहू।"

अर्थः— रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जुन मानिसले पवित्र रमजानको शर्त (नियम) लाई चिन्यो र जुन-जुन कामबाट बच्नु पर्छ, त्यसबाट बाच्यो त उसको पछिल्लो सबै पाप खत्म भइहाल्छन्।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २०४ मा अन्सबाट मर-

फूग्रा बयान छ कि–रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ। यो महीना तिम्रो ग्रगाडि ग्राएको छ । यसमा एक राती यस्तो छ कि जसको इबादत (पूजा) हजार महीनाको बन्दगी भन्दा श्रेष्ठ छ। जुन ब्यक्ति उसको पुण्य र लाभबाट महरुम (ग्रसफल) भयो। त्यो ग्रनेक लाभ र पुण्यबाट ग्रसफल भयो। यस पुण्य र सहायबाट उही महरुम हुन्छ, जो कि निकै मूर्ख र दुष्ट होला।

तबरानीको रिवायत (बयान) मा यस्तो ग्राएको छ, कि ग्रां हजरत मुहम्मदले भन्नु भएको छ– यो रमजान तिम्रो नजीक ग्राएको छ। यसमा जन्नतको ढोकाहरू खोलि दिन्छन् र जहन्नुमको ढोकाहरूलाई बन्द गरिदिन्छन्, शैतान-लाई थुनिन्छ। त्यो ब्यक्ति निकै ग्रभाग्य छ जसले रमजानको महीना पायो र उसलाई क्षाम्य (बखशिश) हुने मौका (ग्रवसर) प्राप्त भएन। जब यस्तो पुण्य र दयाको महीनामा उसलाई मुक्ती प्राप्त भएन भने फेरी कहिले होला ?

तरगीब तरहीब पेज नं० १६८ मा इब्ने उमरबाट बयान छ कि– रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो ग्रलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि ग्रल्लाहको प्रतिनिधिहरूको ग्रमल (कर्म)

अल्लाहको छेऊ सात दर्जामा छ । दुईटा अमल यस्ता छन् कि दुई चीजलाई अनिवार्य गर्छन् । दुईटा यस्ता छन् कि यसमा एउटाको सट्टा एउटा छ र एउटा त्यो हो कि उसको सट्टा दश पुण्य लेखिन्छ र अरु यस्तो छ कि उसको सट्टा सात सौ पुण्य लेखिन्छ । र एउटा अमल यस्तो छ कि उसको पुण्यको हद (सीमा) अल्लाह बाहेक अरु कोही पनि जान्दै-नन्, न कुनै दूत (फरिश्ता) मा त्यसलाई लेख्न शक्ति छ । दुई अमल दुई चीज अनिवार्य मध्येबाट एउटा यो हो कि जुन व्यक्तिले शिर्क गरेन् र तौहीदमा बिश्वास गरी मऱ्यो, उसको निम्ति बैकुण्ठ अनिवार्य हुन्छ, दोस्रो यो हो कि जुन व्यक्ति शिर्क माथि मऱ्यो, उसको निम्ति नर्क अनिवार्य हुन्छ । एउटाको एउटा मात्र सट्टा माध्यबाट यो हो कि एउटा पाप गर्नेलाई एउटा पाप मात्र लेखिन्छ । दोस्रो यो हो कि यदि कसैले कुनै प्रकारको सुकर्म गर्न प्रयत्न गऱ्यो, फेरी गर्नको मौका पाएन भने इरादाको मात्र बिचारले एउटा पुण्य लेखिन्छ । दश गुना पुण्य मिल्ने अनेक पुण्य छन् । अर्थात् जब मुसलमान कुनै किसिमको धार्मिक काम गर्छ त कम से कम दशवटा पुण्य लेखिन्छ र

त्यो अमल जसको सट्टामा सातसौ पुण्य छन्, त्यो हो "फी सबिलिल्लाह" अर्थात् शरई जहाद (इस्लामको लागि लडने लडाई) मा धनमाललाई लगेर उस मध्येबाट फर्काएर ल्याएन भने उसको पुण्य एक-एकको सात-सात सय लेखिन्छ एउटा दिरमको सट्टा सय दिरम (सुनको सिक्का) एउटा दीनारको सौ दीनारको पुण्य लेखिन्छ, र त्यो अमल जसको पुण्यको सीमा अल्लाह्लाई मात्र थाहा छ, त्यो रोजा हो।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २०३ मा अबु होरैरा-बाट मरफुअन बयान छ कि– "रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि जब रमजानको पहिलो राती आउँछ, त उसमा ठूल–ठूला बलवान जिन र शैतान थुनिदिइन्छन् र नर्कको ढोका बन्द गरि दिइन्छ । फेरी उस माध्येबाट कुनै ढोका खुल्दैन र जन्नतको ढोका खोलिन्छ, फेरी उस माध्येबाट कुनै पनि ढोका बन्द गरिदैन्, र अल्लाह तअलाको तर्फबाट पुकारने दूतले पुकार गर्छ "हे भलाई र सुख शान्ति चाहने इच्छुक महानुभावहरू हो अगाडि बढ (अर्थात्-यो समय सुहाउँदो छ जे पनि माग्नु छ माँग) र हे पाप गर्नेहरू अहिले पख । अर्थात् यस सुहाउँदो र सुनौलो

समयको सम्मान गर र पापबाट पर हट, र अल्लाहको लागि स्वतन्त्रितहरू छन् । अर्थात् आज अल्लाह तअलाले आफ्नो बन्दाहरूलाई नर्कबाट मुक्त गरि रहेको छ । यो कार्य योजना प्रत्येक रमजानको पहिलो रातमा हुन्छ ।

ततगीब व तरहीब पेज नं० २०५ मा अबु मसऊद-बाट बयान छ कि- "लौ यालमुल एबादो मारमजानो लतमन्नत उम्मती अन तकूनस्सनतो कुल्लोहा रमजान ।"

अर्थः- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि रमजान मुबारकको जस्तो महत्त्वपूर्ण स्थान अल्लाहको नजिक छ । यदि त्यो खिलकत (संसार) लाई जानकारी भएको भए त मेरो अनुयायी मध्येको व्यक्तिहरूले वर्ष भरि रमजान नै रमजान रहोस् भन्ने इच्छा गर्ने थिए । यस हदीशबाट यो थाहा हुन्छ कि मेरो अनुयायीहरू दान खैरात रोजा, नमाज आदिको पालन गर्नमा सुयोग्य रहने छन् भनी रसूलुल्लाहलाई आफ्नो अनुयायीहरू माथि आशापूर्ण गौरव थियो । तर हामीहरूले आज यी सबै कर्मबाट कति टाढा छौ ? यो कति शर्म र लाजको कुरो हो ? इस्लाम र ईमानको कुरो यो होकि आफ्ना प्यारा नबी मुहम्मदको मनोभावनालाई अल्लाहको र रसूलको हुकुम बमोजिम सिद्ध गरेर देखाऔं ।

तसर्थ रमजानलाई धेरै महत्त्वपूर्ण महीना सम्झेर

धेरै प्रेम र सम्मानको साथ यस मुबारक महीनालाई रोजा नमाज र पवित्र कुआ्रनको पाठन् गरेर तथा दान, खैरातको साथ बिताऔं ।

अल्लाह् सित अनुरोध छ कि हामो सबै मुसलमान दाजु-भाई र दिदी आमा र साना-ठूला आदिलाई रोजा, नमाज, जकात र अनेक सुकर्म गर्न र त्यसमाथि चलन साहस र मौका प्रदान गरुन् । संसार र परलोकको दुःख आपत्ति-बाट बचाउन् । (आमीन) रब्बना तकब्बल मिन्ना इन्नका अन्तस्समीउल अलीम व तुब अलैना इन्नका अन्तत्तउवाबुर्र-हीम । (आमीन)

हजको बारेमा उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम ।

"अलहम्दो लिल्लाहे रब्बिल आलमीन वस्सलातो वस्सलामो अला खातेमिन नबीईन् व बादः ।" अम्माबादः—

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीमः– " फकालल्लाहो तआला इन्ना अव्वला बयतिवँ ओजेआ लिन्नासे लल्लजी बे बक्कता मोबारकौं व होदल्लिल आलमीन । फीहे आयातुम बंइयेनातुम मकामो इब्राहीमा । व मन दखलहू काना आमेनन् व लिल्लाहे अलन्नासे हिज्जुल बइते मनिस्तताआ इलैहे सबीला । व मन कफरा फइन्न-ल्लाहा गनीयुन अनिल आलमीन ।"

अर्थ:– अल्लाहतआलाले कुर्आन शरीफमा भनेको छ कि– हरेक व्यक्तिको लागि पहिलो घर मक्कामा कायम गरिएको छ । जुन कि बरकत वाला छ र हिदायत (सन्मार्ग) छ, सबै जनाको लागि, यस शहर मक्कामा इस्लामको सच्चाई स्पष्ट गर्नाको लागि निशानहरू छन् । अर्थात् मकामे इब्राहिम (काबामा एक महत्त्वपूर्ण ठाउँ) छ यसमा प्रवेश हुने व्यक्तिलाई कसैले पनि सताउन सक्दैन् । जुन मुसलमानले स्वास्थ्य तन्दुरुस्ती र बाटोको खर्च प्राप्त गरेको

हुन्छ। उसलाई यस घरमा हज गर्न अनिवार्य हुन्छ । कसैले कुफ्र (इन्कार) गर्‍यो भने अल्लाह तआलाले यस्ता व्यक्तिहरूको प्रवाह गर्दैन् ।

यस आयतमा साफ बयान छ कि खानाकाबाको हज उस बाहेक जसलाई हज यात्राको पाथेय प्राप्त छैन्, अरु सबैलाई अनिवार्य छ । कसै सित हज गर्न क्षमता हुदाहुँदै पनि उ हज गर्न जाँदैन् भने त्यो इस्लामबाट खारिज हुन्छ र आफ्नो मात्र नुक्सान (हानी) गर्छ । अल्लाहको के बिगार छ र ?

तरगीब व तहहीब पेज नं० २३९ मा हजरत अली-बाट बयान गरिएको छ– "मम मलका जादौं व राहेलतन तुबल्लेगोहू एला बैतिल्लाहे व लम यो हज्जा फला अलैहे अईयमूता यहूदियन अव नसरानीयत ।"

अर्थः– हजरत अलीको भनाई के छ भन्ने रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि– जुन व्यक्तिलाई हज यात्राको खर्च र सवारीको सामान हज गर्न सक्ने सम्म प्राप्त छ तर ऊ हज गर्न जाँदैन् भने चाहे त्यो यहूदी भएर मरोस् अथवा नसरानी भएर मरोस् । अर्थात् यदि त्यो व्यक्ति हज न गरी मर्छ भने इस्लाममा त्यसको मृत्यु हुँदैन ।

नीलुल अवतार पेज नं० १६५ जिल्द चौथोमा छ कि– "हजरत उमरले भन्नु हुन्छ कि केही मानिसहरूलाई शहर र दिहातमा पठाउँ, जो यस्तो व्यक्तिलाई हेरोस् । जसमा हज गर्न समर्थ छ र हज गर्दैन् । उनीहरू माथि जुजया (टेक्स) कायम गरि दिउँ किन कि उनी मुसलमान होइन् । यदि वर्तमान समयमा इन्साफको दृष्टिले हेरौं भने त यस्ता कति व्यक्तिहरू पाइन्छ । यस भन्दा धेरै अभाग्य के होला कि बैतुल्लाह जस्तो बुजुर्ग र प्यारो स्थान यही संसारमा छँदैछ र त्यहाँ सम्म पुग्नलाई प्रसस्त सामान पनि प्राप्त होस्, तर मान्छे इस्लामको दावा राख्दा राख्दै पनि उसको दर्शन गर्न न जाओस् । जसको दर्शन (जियारत) गर्नको लागि हजरत आदम अलैहिस्सलाम एक हजार चोटि पैदल यात्रा गर्नु भएको थियो ।

तिरमिजी जिल्द दोस्रो पेज नं० २५४ मा छ कि आँ हजरत मुहम्मदले जब काफिरहरूको दुःखले गर्दा मक्का मोअज्मालाई छाडेर हिजरत (प्रवास) गर्नु पर्‍यो त खाना काबा तिर मतवजः (ध्यान मग्न) भएर प्रेम पूर्वक भन्नुभयो कि– "अल्लाहको शपथ लिएर भन्छु कि तिमी अल्लाहको नजिक संसारको सम्पूर्ण पृथ्वीको अनेक ठाउँभन्दा महत्त्वपूर्ण

र प्यारा छौ । यदि काफिरहरूले मलाई निस्कासित नगरेको भए, म कहिले पनि तिम्रो वियोग (बिछोड) काबूल गर्दैनथे ।

इब्ने माजा पेज नं० २१३ मा बुहोरैराबाट नकल छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु हुन्छ कि–जुन मानिसले अल्लाहको निम्ति अर्थात् प्रेम पूर्वक ध्यान दिएर बैतुल्लाहको हज गऱ्यो र नराम्रो कुरा तथा पापको कामबाट बच्यो, त्यो व्यक्ति यस्तो पाक साफ (पापबाट मुक्त) भएर फर्कन्छ कि जस्तै उस दिन थियो । जुन दिन उसकी आमाले जन्माउनु भएको थियो ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२४ मा अबुहोरैराबाट बयान छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि– "जसले पनि बैतुल्लाहको प्रेमले प्रस्थान गर्छ । उसको सवारीको जति पाइला हिड्छ, अल्लाहताआला प्रत्येक पाइला को सट्टा एउटा पाप मिटाउँछ र एउटा पुण्य लेख्छ र एउटा दर्जा जन्नतमा ऊँचो गर्छ । जब त्यो व्यक्ति बैतुल्लाहमा पुगिहाल्छ र वहाँ तवाफे (परिक्रमा) बैतुल्लाह र सफा व मरवाको सई (बिस्तारै दौड) दगुर्छ । फेरी बाल कटाउँछ त पापबाट यस्तो मुक्त भई हाल्छ कि जस्तो त्यस दिन थियो, जुन दिन

उसको ग्रामालें उसलाई पैदा गरेको थिइन् । तरगीबको उसै पेजमा इब्ने ग्रब्बासबाट बयान छः—

"मनहज्जा मिम मक्कता माशैग्रन हत्ता यरजेग्र एला मक्कता कतबल्लाहो लहू बेकुल्ले खुतबतिन सबग्रो मेग्रते हसनतिन कुल्लो हसानतिन मिसलो हसानातिल हरमे कीला लहू वमा हसानातुल हरमे काला बे कुल्ले हसानतिन मे ग्रतो ग्रल्फे हसानतिन" रवाहो इब्ने खोजैमता सही हेही ।

अर्थः- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- जुन व्यक्ति मक्का मोग्रज्जमाबाट हजको लागि ग्रर्थात् ग्ररफातको तर्फ पैदल निस्क्यो र फेरी पैदल मक्कामा फर्केर नै ग्रायो । ग्रर्थात् ग्रावत जावत सवारीमा बसेर ग्राए-गए न भने ग्रल्लाह तग्रालालें उस व्यक्तिको लागि प्रत्येक पाइलाको सट्टामा सात सयनेकी उसको ग्रामाल नामा (कर्मको किताब) मा लेख्छ र प्रत्येक नेकी हरमको नेकीको बराबर हुन्छ । सहाबालें सोधे कि- हे रसूलुल्लाह हरम्को नेकीको के भावार्थ हो ? भन्नुभयो कि प्रत्येक नेकी एक लाखको बराबर हुन्छ । यस प्रकार एक पाइलाको सट्टामा सात करोड नेकीहरू भए ।

ग्रब ध्यान दिनुस् कि तिनीहरूको कस्तो ईमान र इस्लाम होला जसलाई हज गर्न क्षमता छ तर यति ठूलो पुण्य

र पवलाई छाडि राखेका छन् । कति यस्ता छन् कि उनलाई हजको कहिले पनि ध्यान हुँदैन । कति मानिसहरू त यस्तरी भनि दिए कि हज गर्नजानु केही धर्मको काम होइन। यो त मुसलमानहरूको ब्यापार, बिजनेसको उन्नतिको लागि मात्र कायम गरिएको थियो ।

"नउज बिल्लाह् मिन अजाबिल्लाह्"

अर्थः– हामी अल्लाहको क्रोध (दण्ड) बाट अल्लाह् सित क्षमा चाहन्छौ । अल्लाह् यस्तो काम र कुराबाट मलाई र आफ्नो प्रतिनिधिहरूलाई अभाग्य दशाबाट बचाओस् । (आमीन)

केही यस्ता छन् कि हजबाट इन्कार त गर्दैनन् । तर यो हावा लागेको छ कि म संसारिक कार्य ब्योहारबाट र धन माल वा कारखानाबाट मौका पाए पछि अथवा हाम्रो छोरो ठूलो भएर घरको भारलाई समाल्न सक्ने भए हज गर्न जान्छु । यो विचार गर्दैनन् कि संसारको भ्रमजाल कहिले समाप्त पनि भएको छ ? आश्चर्यको कुरो यो कि जब नोकरी र ब्यवसाय आदि कामको लागि संकडौं हजारौं कोसको यात्रा गरिन्छ र चिरकालसम्म घर फर्कन अवसर मिल्दैन, त्यस बखत परिवारको हेरचाह र कारखानाको हेर-चार कसरी र कुन तरिकाबाट हुन्छ । साथै सबभन्दा आश्च-

र्यंजनक यो कुरो छ कि यस जीवनको केही पनि विश्वास छैन्। मृत्युको कुनै पनि निश्चित समय थाहा हुँदैन् । यदि हज गर्न जानु अनिवार्य (फर्ज) थियो र जानुभन्दा पहिले नै कालले समात्यो भने ? यहूदी वा नसरानी भएर मर्नु पर्छ । "अल्लाहको पनाह"

अर्थः– "अल्लाह यस पापबाट बचाओस्" अनि त्यो कारखाना र छोरा घर परिवार कोही काम आउन सक्दैनन् । तसर्थ बुद्धिमानीको कुरो यो हो कि जुन समय हज गर्न अनिवार्य होस् त्यसबेला केरकार गर्नु पर्दैन । आलास्य र लोभ माथि यो दोआ (मन्त्र) "लाहौल" पढेर तुरुन्तै प्रस्थान भईहाल्नु पर्छ ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२५ मा इब्ने अब्बासा-बाट बयान छ– "तो अजिजलु एलल हज्जे यअनिल फरीजता फइन्ना अहदकुम लायदरी मा यअरेजो लहू रवाहो अबुलका-सेमिल असबहानी" ।

अर्थः– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि हज अनिवार्य भएमा छिटो गर्नु पर्छ किन कि कसैकाई पनि थाहा छैन कि कस-लाई कहिले के दुर्घटना आई लाग्छ ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२६ मा जाफर अनज-द्दहोबाट मरफूअन बयान छ कि रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ– सुकर्मको कार्य गर्नामा जसले पनि धन मालमा लोभ

गर्छ भने उसको कंजूसीको यस्तो परिणाम हुन्छ कि उसलाई कुनै संसारिक काममा उस भन्दा अत्यधिक खर्च गर्न समस्या आई लाग्छ । संसारिक कार्यमा लीन भएर हज गर्न मुलतवी गर्नेहरूको कार्य त्यसै रहिरहन्छ र हजका इच्छुकहरू हजबाट फर्केर पनि आई हाल्छन् । फेरी वहाँले फरमाए, यो उदाहरण छ यस कुराको कि इस्लामको विधान सही छ ।

यसले हज अनिवार्य भएको मुसलमानले अल्लाह माथि सहारा गरेर तुरुन्तै प्रस्थान भई हाल्नु पर्छ र उस बेइन्तेहा (असीमित) सवाब र दर्जालाई प्राप्त गर्नु पर्दछ । जस्तो कि माथि बयान गरिएको छ । तर यो याद रहोस कि सवाब र दर्जा तब प्राप्त हुन्छ जब कि कुनै काम इस्लामको खिलाफ न होओस् र बाटोमा परेको कठिनाईलाई शान्ति पूर्वक सहन गरोस् यात्री र मान्छेहरू सित लडाई झगडा नगरोस् र ध्यान रहोस् कि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण ठाउँमा जाँदैछु र सर्वश्रेष्ठ पुण्य र उपाधिको यात्रा छ । यति लाभदायक इश्वरीय देन (नेमत) को सामुन्ने संसारिक संकष्टको केही प्रवाह छैन ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २३० मा अबुहोरैराबाट

मरफूअन बयान छ कि-"इन्नल्लाहा तआला यो बाही बेंअहले अरफातिन मलाएकत्समाए फयकूलुन्जोरु एला एबादी हा-ऊ-ला-ए-जाऊनी शएसन गबेरा।"

अर्थः- रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि – निश्चय नै अल्लाहले फरिश्ता Angels (दूत) हरूमा अर्फातीहरू (अरफा-तमा हुनेहरू) को प्रशंसा गरेर भन्नु हुन्छ कि हेर ! मेरो यी भक्त हरूलाई जुन कि टाढा-टाढाबाट यात्रा गरेर फोहर मैलो भएर मेरो समीप आएर उभिएका छन्, म उनीहरूलाई पापबाट मुक्त गरि दिएँ।

तरगीब व तरहीब पेज नं० २२७ मा हजरत अबु-होरैराबाट बयान छ कि– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि– "जुन व्यक्ति हज गर्नको लागि निस्क्यो र बाटैमा त्यसको मृत्यु भयो, उसको निम्ति हजको सवाब प्रत्येक वर्ष (साल) कियामत (प्रलय) सम्म लेखिन्छ। जुन व्यक्ति उमराको लागि निसक्यो र बाटैमा त्यसको मृत्यु भयो, उसको लागि कियामत सम्म उमराको सवाब लेखिन्छ। जुन व्यक्ति जहादको लागि निसक्यो र बाटैमा त्यसको मृत्यु भयो, उसको निम्ति कियामत सम्म जेहादको सवाब लेखिन्छ।"

तरगीब व तरहीबको उसै पेजमा हजरत आएशा-

बाट बयान छ कि– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि– जुन व्यक्ति हज या उमराको बाटोमा निसक्यो र बाटोमा उसको मृत्यु भयो त कयामतमा (प्रलयमा) उसको पापहरूको पेशी हुन्न र हिसाब व किताब पनि हुन्न, बरु त्यो व्यक्ति बिना कुनै रोकावटले बैकुण्ठमा प्रवेश (दाखिल) भई हाल्छ।

अन्तमा अल्लाह सित बिन्ती छ कि सबै मुसलमान-हरूलाई सुकर्म गर्न बल-बुद्धि प्रदान गरुन्। (आमीन) व आखेरो दावाना अनिल हम्दो लिल्लाहे रब्बिल आलमीन। (आमीन)

आपसी मेल-मिलाप र एकता माथि उपदेश

बिस्मिल्लाहिर्रमानिर्रहीम ।

"अलहम्दो लिल्लाहिल्लजी वहदहू वस्सलातो वस्सलामो अला मल्ला नबीय व बादहू ।" अम्माबाद:—

बिस्मिल्लाहिर्रहमानिर्रहीम:– फकद कालल्लाहो तबारका व तआला "या अय्यो हल्लजीना आमनुतकुल्लाहा हक्का तोकातेही वलातमूतन्ना इल्ला व अन्तुम मुसलेमून । वअतसेमू बेहब लिल्लाहे जमीओं वला तफर्रकू वजकोरू नेमतल्लाहे अलैकुम इज कुन्तुम आवाअन फअल्लफा बैना कोलू बेकुम फअस्वहतुम बेनेमतेही इखवाना ।"

अर्थ:– अल्लाहले भनेको छ कि– हे ईमान ल्याउनै मानिस हरू अल्लाह सित डराऊ यस्तो डराऊ जस्तो डराउनको हक छ । मर तिमी तर मुसलमान भएर, र सबै मिलेर अल्लाहको रस्सी (अल्लाहको आदेश) लाई खूब मजबूत समात र आफूमा सबै भाई भाई जस्तै भएर बस । र अल्लाहको ईनामलाई याद गर कि तिमी

आपसमा शत्रु थियो र अल्लाहले सबैको हृदयलाई कोमल र उदार बनायो कि सबै भाई भए ।" यस आयतमा यो भनेको छ कि सम्पूर्ण मुसलमानहरूलाई सधैं र हरेक अवस्थामा दीन इस्लाममा दृढता पूर्वक अटल रहनु पर्छ, जसले गर्दा इस्लाम धर्ममा स्वर्गवास (देहान्त) होस् र सबैलाई एक दिल भैं एकताको साथ बस्नु बेश हुन्छ, र एक समूहमा बस्नालाई यो उपाय बताइएको छ कि सबै एकताको साथ मिलेर अल्लाहको रस्सी (कुर्आनको आदेश) लाई खूब राम्रो सित समात र यस उपायको यो फल भनिएको छ कि सबैको हृदय मिली रहन्छ । अर्थात् यो बताइएको छ कि तिमीमा शत्रुता थियो एक अर्काको शत्रु थियो । अब यो नेमत (दया) ले एक अर्काको मायालु र इच्छुक भएका छौ । त्यो रस्सी कुर्आन शरीफ हो । जस्तै अल्लाह तआलाले सूरा मायदाको पहिलो रुकूमा भनेको छ ।

"अलयोमा अकमलतो लकुम दीनकुम व अतममतो अलैकुम नेअ्मती ।"

अर्थः– आज पूरा गरिदिएँ तिम्रो दीन (धर्म) लाई र तिमी माथि आफ्नो दया (नेमत) लाई पूर्ण गरि दिए । रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि– "किताबुल्लाहे होवा हबलुल्लाहे मनित्तबअहू काना अलल होदा व मन तरकहू काना अलज्जला-

लनेहो।" (यो हदीस मुस्लिम जिल्द दुई पेज नं० २८० मा छ)

अर्थः- मुहम्मद सल्लल्लाहो अलैहे वसल्लमले भन्नु भएको छ कि-अल्लाहको किताब अल्लाहको रस्सी हो । जसले पनि यस माथि अटल रहन्छ त्यो हिदायत (सुपथ) मा रहन्छ र जसले यसलाई छाडि दियो त्यो गुमराहीमा (भ्रममा) पर्छ ।

अब मुसलमानहरूमा एकातिर झगडा फसाद र नराम्रो विवाद समावेश छ, भने अर्कोतिर सबै मुसलमानहरूको भनाई छ कि कुर्आन व हदीश माथि सबैको ईमान र बिश्वास छ । तर यो भनाई मुखले भन्नको लागि मात्र छ । यदि सबैको बिश्वास दृढ भए त यो फसाद, यो पार्टी बन्दी आदि हुँदैनथ्यो । आज त्यही युग हाम्रो सामुन्ने उपस्थित छ जसको बारेमा रसूलुल्लाहको अमरबाणी छ । हदीस मिस्कात बाब केबायर पेज नं० ३१ मा भन्नु भएको छ किः-

"याती अलन्नासे जमानुन लायबका मिनल इस्लामे इल्ला इस्मोहू वला यबका मिनल कुर्आने इल्ला रस्मोहू मसाजेदोहुम आमेरतुन व हेया खाराबुंम मिलन होदा ।"

अर्थः- "रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि एउटा यस्तो युग आउने छ कि इस्लामको नाम मात्र हुन्छ र कुर्आन व हदीसको पढाई रीति रिवाज (चलन) को प्रभावले मात्र पढाइन्छ । कर्म र

गुण हुँदैन । मस्जिद उनीहरूको अन बेश इमारतको हुन्छ तर पाठ पूजाको नाममा शून्य हुन्छ"। त्यो सबै आज स्पष्ट रुपमा देखिन्छ। अल्लाहले सूरः अनफालको छैटौं रुकूमा भनेको छ कि:—

"व अतीउल्लाहा व रसूलहू वला तनाजऊ व तफसेलू व तजहब रीहोकुम वस्बेरू इन्नल्लाहा मअस्साबेरीन" ।

अर्थः- "आज्ञा पालन गर अल्लाहको र उसको रसूलको तथा आफूमा फूट नगर, यदि आफूमा फूट गर्छौ भने तिमी कमजोर (बलबीहीन) हुन्छौ, र तिम्रो जरो हल्लीएर ढल्छ । सन्तोष गर निश्चय नै सन्तोष गर्नेहरूको साथमा अल्लाह रहन्छ । तसर्थ यो कुरा सन्तोषको साथमा मात्र बन्न सक्छ । जस्तै कहिले कोही व्यक्ति मूर्खता गऱ्यो त अर्कोले सन्तोष व प्रेम गरिदियो भने शत्रुता र बैर हुँदैन । यसैले रसूलुल्लाहले भन्नु हुन्छ कि :—

"तरल मोमेनीना फी तराहोमेहिम व तवद्दोहिम व तअतोफेहिम कमा सलिल जसदे इजस्तका उजुउन तदाअलहू सायरूल जसदे बिश्शहरे वल हुम्मा ।"

अर्थः- "रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि जसले आफूमा भाषा र आफू जस्तै भलो अर्काको चाहिँदैन र दुःख, सुख, आफ्नै जस्तै मन पराउदैन उसलाई मुसलमान नमान । मुसलमानको नैतिक व्यवहार यस्तो हुनुपर्छ, जुन प्रकार एउटा शरीरको प्रकृया

हुन्छ कि यदि शरीरको कुनै पनि ठाउँमा दुःख हुन थाल्यो भने पुरा शरीर बेचैन हुन्छ । ठीक त्यस्तै प्रकारले मुसलमानहरूको प्रकृया हुनुपर्छ । यदि एउटा मुसलमानलाई कुनै किसिमको पीर परेको छ भने अर्को मुसलमानले त्यसको दुःखमा भाग ली सहनुभूति देखाउनु कर्तव्य हुन्छ । फेरी अर्को ठाउँमा भनिएको छ कि—

"वल्लजी नफसी बे यदेही ला युमेनो अब्दुन हत्ता यो हिव्वा लेअखीहे मा यो हिब्बो लेनफसेही ।"

अर्थः– रसूलुल्लाहले सपथ (कसम) खाएर भन्नु हुन्छ कि कसम (सपथ) छ त्यो शक्तिको जसको शक्तिमा ज्यान छ "मुहम्मद सल०" को कुनै पनि मानिस मुसलमान हुँदैन जब सम्म उसमा आफू जस्तै दुःख, पीर, मर्का र खैरख्वाही अर्काको लागि पनि हुँदैन । तब सम्म त्यो पूर्ण रुपले मुसलमान हुँदैन ।

अर्को ठाउँमा मिस्कात शरीफको हदीसमा रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि—

"अला उखबेरोकुम बेअफजला मिन दर्जतिस्सेयामे वस्सदकते वस्सलाते कुलना बला काला इस्लाहो जातिल बैने व फसादो जातिल बैने हेयल हालेकतो ।" (यो हदीस मिस्कात पेज नं० ४२० मा छ)

अर्थः– रसूलुल्लाहले भन्नु भएको छ कि- के मैले तिमीहरू-

लाई यस्तो चीज नभन्ने, जो रोजा, जकात, दान र नमाज भन्दा अति महत्त्वपूर्ण छ। सहाबाहरूले भने अवश्यनै बताउने कष्ट गर्नुहोस्। वहाँले भन्नु भयो कि त्यो यो हो कि तिमीहरू आफूमा मेल मिलाप र एकता माथि सुदृढ भएर बस, र आपसी फूट यस्तो हानिकारक छ, कि जसले गर्दा पुण्यहरूलाई यस्तरी नाश गर्छ कि जस्तै—उस्तुरा (छुरा) ले कपाललाई काटेर सफा गर्छ केही पनि छाडिदैन्।

अब ध्यान दिनुस् कि कुर्आन र हदीस यस्तो उपदेश दिएका छन् तर मुसलमानहरूको आज यस्तो कैफियत छ कि अनेक प्रकारको अनगिन्त पार्टी बनाएर र बेग्ला-बेग्लै नाम राखेर तिनै नामको भरमा, विकसित हुनलाई तम्सिएका छन्। र यो नाम अन्तसतल हृदयमा छ। बरु उसको साथमा अनेक बुद्धि र बिचारको यस्तो संगठन बनाइएको छ कि एक अर्काको दोस्रो सित मेल-मित्रता हुन सक्दैन्। सबैलाई अथवा दुई चारलाई एक गर्न अधर्मको काम सम्झिन्छ र फरक गर्नमा प्रयत्न गर्छन्। यसलाई धर्मको कुरो सम्झन्छन्। यसमा ठूलो बुद्धि जीवीहरूले त यसको बोझा नै खाएका छन्। बरु "अहले हदीस" जुन कि कुर्आन व हदीस मात्रको मान्ने समर्थन गरेका छन्, तिनीहरू पनि यस रोग-

बाट बचन सकेनन् । सानोतिनो कुरामा इखतेलाफ (बिद्रोह) गरेर आपनो बिचारलाई सुबिचार र अर्काको बिचारलाई कुबिचार व गुमराह् बताउछन् । जो चलन सहाबा रिजवानुल्लाह् तआला अजेंहिमको थियो कि फसाद र फूटबाट बच्दथे र कहिले काहीं कुनै कुरामा फसाद हुन्थ्यो पनि, भने लडाई झगडा गर्दैन्थे, र आर्को नाम र पार्टी बनाउंदैन्थे, नमाज व मस्जिद आदि अलग गर्दैन्थे। आज उस उपदेशलाई सबैले ताखमा राखि दिएका छन् ।

कोही व्यक्तिहरूले त सहाबाहरूमा पनि शत्रुता र मुखालिफत (बिद्रोह) प्रमाणित गर्छन्, बल व ज्ञान बुद्धि लगाउँछन् । कुनै विबेकी व्यक्तिको सामुन्ने "त इन्सा अल्लाह्" अल्लाह् र रसूलको आदेशमा केही पनि विरोध प्रमाणित हुन सक्दैन । तर आज धर्म गुरुहरूको मुटु त बिरामी भईसकेको छ । "अल्लाह् तआला रहम गरुन" आमीन । यस तेह्रौं चोदहौं शताब्दी इस्लाममा मुसलमानहरू एकताको लागि अत्यन्त प्रयत्न गर्छन् । ठूलो-ठूलो धार्मिक उपदेश र सुधारको लागि यज्ञ (अन्जुमन) गर्छन् । जसमा ठूलो-ठूलो धार्मिक उपदेशको वक्तव्य अनेक बिवेकी र बुद्धिजीवीहरूले गर्छन् बताउँछन् । तर उस कपट

र बिद्रोह तथा पार्टी बन्दीमा केही पनि परिवर्तन हुँदैन ।

यसको कारण यो हो कि उस बिद्रोह, फूट आदि कुरा माथि कसैले पनि ध्यान गर्दैनन् । यो कारण के हो ? भने सिर्फ कुर्आन र हदीसको साधारण चलन र सोझोबाटो । साधारण चलन त्यो थियो जुन कि सहाबा इकरामले गर्दथे । उदाहरणको लागि यो भनौं जस्तै– कुनै कुरा माथि कुनै साहाबाले उपदेश वक्तव्य दिइरहेका छन् । जब उसको बिपरीत कुनै आयत व हदीश कसैले याद गराई दियो वा सुनाई दियो, भने तुरुन्तै आफ्नो कुरालाई छाडिदिन्थे । जस्तै- हजरत अबुबक्र रजिअल्लाहो तआला अन्होको पासमा एउटा मानिसको बाज्यैले वरास्तमा आफ्नो हक हिस्साको दावा गऱ्यो । वहाँले भन्नुभयो कि तिम्रो हक हिस्सा वरासतमा छैन । जब उसको हक हिस्साको बापत हदीस सुन्नुभयो त हिस्सा दिलाई दिनु भयो । (यो हदीस इब्ने माजा पेज नं० २०० मा छ)

एकचोटि हजरत उमर रजिअल्लाहो काबाको खजानालाई बाड्न हुकुम दिनु भयो । जब त्यसको बापत भनियो कि आँ हजरत सल्लल्लाहो तआलाले उसलाई बिभाजित गर्नु भएका छैनन् । तपाई पनि नगर्नुस् तुरुन्तै आफ्नो कुरोलाई भंग गरि

दिए । यो हदीश बोखारी मतबूआ मिस्र पेज नं० १७३ जिल्द चारमा छ, इत्यादि यस्ता धेरै घटनाहरू छन् । जसबाट यो थाहा हुन्छ कि तिनीहरूमा कस्तो प्रेम र सन्तोष थियो ।

अब आज यस्तो कुरा छ कि जसले जे कुरा ग्रहण गरेको छ । उसैको आधारमा बिश्वास गरेर अटल भएका छन् । यदि उसको बिपरीत कसैले केही आयात व हदीसको प्रकाश पार्‍यो भने त भन्दछन् कि के यो हदीस पहिले थिएन ? के फला महापुरुषलाई यो प्राप्त भएको थिएन ? तिमीलाई मात्र मिलेको छ । अथवा यसमा केही त्रुटी छ र यो महत्त्वपूर्ण छैन् ।

भनाईको मतलब यो हो कि यता उतिको कुरा गरेर मान्दैनन्, र यो हुन सक्दैन कि आफ्नो जिद्दीलाई छाडि दिउं । हदीसको आज्ञा पालन गरौं । याद राख्नुस जब सम्म यो हेरफेर (केरकार) लाई छाड्दैनौ र सहाबाहरू जस्तै कुआनि व हदीसको आज्ञा पालन गर्दैनौं तब सम्म इस्लामको बृद्धि विकास र एकताको फल देख्न अवसर प्राप्त हुँदैन । किन कि यस चलनबाट अल्लाहको तर्फबाट स्वीकारोक्तिको निर्णय भइसकेको छ । रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो अलैहे वस-

वसल्लमले भन्नु भएको छ कि—

"माम्राना म्रलैहे व म्रसहाबी"। (यो हदीस तिर-मीजी पेज नं० ९९ जिल्द दुई मतबूम्रा म्रहमदीमा छ)

अर्थ:– रसूलुल्लाह सल्लल्लाहो म्रलैहे वसल्मले भन्नु भएको छ कि– "जन्नती पार्टी उही हुन्छ जो मेरो चलन र मेरो सहाबा इकरामको चलनलाई मन पराउँछ र उसैमाथि चल्न प्रयत्न गर्छ।' म्रर्थात् जुन प्रकार सहाबा इकरामले कुर्म्रान व हदीसलाई म्राधार मानेर उसै म्राधार भित्र रही जीवन व्यतीत गरेका छन्। ठीक उस्तै प्रकार जीवन व्यतीत गर्ने व्यक्ति मात्र जन्नती हुन्छ।

म्रल्लाह तम्राला सित विनम्र प्रार्थना छ कि हामी सबै मुसलमान दाजु–भाई र साना–ठूलालाई यस्तो सुबुद्धि र शक्ति प्रदान गरुन्। जसले गर्दा संसार व स्वर्ग (म्राखे-रत) दुवै ठाउँमा मुक्ति प्राप्त होस् भन्ने प्रार्थना गर्दछु। (म्रामीन) व म्राखेरो दावाना म्रनिल हम्दो लिल्लाहे रब्बिल म्रालमीन। (म्रामीन)